

Lijn Groningse partijen inzake regioadvies NOW TNW

Uit het discussiestuk van Berenschot blijven alleen de Groningse tracés over als opties voor het VKA. Hoewel de provincie Groningen zich in het verleden heeft ingezet voor meer wind boven de Wadden en grote ambities heeft met wind op zee richting de toekomst heeft de aanlanding ervan impact op regionale belangen. De regiobestuurders hebben in het bestuurlijk overleg op 14 mei jl. besloten samen te gaan staan voor de randvoorwaarden in het regioadvies waarmee schade aan regionale belangen gemitigeerd of gecompenseerd kan worden.

De positie van de Groningse partijen is dat het tracé Eemshaven Oost het beste rekening houdt met de lokale Groningse belangen. Er zijn sterke signalen vanuit TenneT en het ministerie van EZK dat dit tracé niet haalbaar is vanwege hoge kosten, technische complexiteit en niet vergunbaarheid. Daarnaast kan het strategischer zijn om tracé Eemshaven Oost vrij te houden voor toekomstige grootschaliger ontwikkelingen zoals een waterstofleiding en dit tracé niet nu te benutten voor het aan te sluiten windpark van 700 MW. In hoeverre deze overweging onderdeel gemaakt kan worden van onderhandelingen zal bestuurlijk moeten worden afgetast.

Redenerend vanuit de lokale belangen en de impact op de Groninger samenleving zou het dan logisch zijn om naar een Friese tracé te verwijzen. Vanuit onze Friese collega's vernemen wij dat er lokaal felle weerstand is tegen de geplande locaties van het hoogspanningsstation¹. Als Groningse partijen hebben wij daar begrip voor maar bij de keuze voor een ander Gronings tracé dan Eemshaven Oost lopen wij hier ook tegenaan. Enkele zaken die hierbij spelen:

1. Het Waddengebied (werelderfgoed) mooie robuuste natuur en een fantastische leefomgeving met een rijke cultuurhistorie;
2. Het agrarisch belang van het gebied rond de Eemshaven: dit is een hoogwaardig landbouwgebied dat gevoelig is voor verzilting;
3. De huidige positie van de Eemshaven als energiehubs en de verdere ontwikkeling daarvan richting de toekomst;
4. Wantrouwen jegens de overheid ten gevolge van langsepende negatieve gevolgen van de gaswinning.
5. De energietransitie die in Nederland het meest zichtbaar wordt in Groningen met dito impact op de omgeving.

Tegen die achtergrond worden wij door de minister om advies gevraagd voor de tracékeuze van deze hoogspanningskabel. Wat de Groningse regiopartijen betreft kan tracé Eemshaven West enkel worden overwogen als TenneT en het ministerie van EZK rekening houden met onderstaande randvoorwaarden². Met deze randvoorwaarden verwachten wij als regio voldoende draagvlak te hebben voor de komst van het ondergrondse hoogspanningstracé. Tracé Vierverlaten West is hierin een terugvaloptie voor Eemshaven West.

Het uitgangspunt dat de regio hierbij hanteert is dat de besparing van financiële kosten vanuit Eemshaven Oost kunnen worden ingezet voor mitigatie en compensatie van schade aan de maatschappelijke belangen. De regio wil er per saldo niet op achteruit gaan door de aanleg van de hoogspanningsverbinding. De ervaring van het proces rondom de 380KV-verbinding Eemshaven Oudeschip - Vierverlaten leert dat het van groot belang is voor het Rijk en TenneT om samen met de regio op te trekken in het proces.

---

¹ Vanwege laagfrequent geluid en dat aansluiting van NOZ TNW op Burgum tot krapte op het hoogspanningsnet leidt, waardoor Fryslân mogelijk in de knel komt met de RES ambities;

² Wij willen deze zomer met het Rijk verkennen wat de ruimte is om aan de randvoorwaarden te kunnen voldoen;

Randvoorwaarden

1. **Een gebiedsproces.** Door samen met belanghebbenden te verkennen hoe de negatieve effecten het beste kunnen worden gemitigeerd of gecompenseerd kan worden gewerkt aan behoud van draagvlak. Belanghebbenden die schade ondervinden krijgen in het gebiedsproces een belangrijke rol en mogen meebepalen hoe compensatie of mitigatie vorm krijgt. Wij willen samen met de minister nadenken over scenario's waarin samenwerking met de regio kan plaatsvinden. De inzet van de ambtelijke organisaties is hier ook onderdeel van. Een analyse naar het benutten van koppelkansen met bestaande Rijksprogramma's is hier onderdeel van.
2. **Een gebiedsfonds.** Er moet een gereedschapskist worden geleverd om ideeën die voortvloeien uit het gebiedsproces te kunnen realiseren. Hiermee kan effectief en met draagvlak worden gewerkt aan de negatieve effecten. Het gebiedsfonds wordt door het Rijk en Tennet gevuld met een substantieel bedrag dat gebaseerd is op de besparing die wordt gerealiseerd uit Eemshaven Oost. De uitgangspunten van het fonds worden samen met belanghebbenden en regionale partijen vormgegeven. Het gebiedsfonds heeft de volgende doelen:
  - a. Is ondersteunend aan het gebiedsproces
  - b. Het is een fonds waarmee belanghebbenden in het gebied, zoals boeren, kunnen werken aan verduurzaming en verlaging van CO₂ uitstoot. Het verbeteren van de ontsluiting van het lokale energienetwerk is hierbij een aandachtspunt.
  - c. Het is een compensatiefonds waarmee onder meer gewerkt kan worden aan een duurzaam agrarisch toekomstperspectief in het kader van de verzilting. Verzilting van het grondwater is in het bijzonder de eerste 6 kilometers uit de kust een belangrijk issue. Verzilting is een autonome ontwikkeling die in het gebied optreedt en zal worden versterkt door de aanleg van een hoogspanningskabel. Met dit fonds kan een start gemaakt worden met de transitie naar landbouw die beter om kan gaan met verzilting. Hiermee wordt het aanwezige zoetwateraanvoersysteem vanuit het IJsselmeer effectiever gemaakt.
3. **Corridor om toekomstige verstoring zoveel mogelijk te voorkomen.** Wij vinden het Waddengebied zeer waardevol en willen als regio hinder en verstoring in de toekomst door de aanleg van verbindingen met windparken op de Noordzee waar mogelijk voorkomen. De doorsnijding van de Waddenzee wordt zodanig vormgegeven, dat voor toekomstige aanlandingen (na 2027) niet opnieuw schade/verstoring wordt veroorzaakt. Indien er in de toekomst toch nieuwe verbindingen worden aangelegd, dan is tracé Eemshaven Oost hiervoor als tracé beschikbaar. De minister kan dit nu ook oplossen door extra kabels aan te leggen via Eemshaven West zoals een “voorlopig loze” 2GW-gelijkstroomkabel of een waterstofgasleiding. Ambities in 2030 of verder komen hierdoor snel dichterbij.
4. **Beschikbaar stellen HDD boringen.** Horizontale boringen worden overwogen indien lokale belangen daarmee gediend zijn. Het is aan belanghebbenden en bevoegde gezagen om te bepalen of en waar HDD boringen het beste kunnen worden ingezet
5. **Noord-Groningse kuststrook behouden als hoogwaardig landbouwgebied.** Het toekomstperspectief voor dit gebied is landbouw en dat bestendigen we door dit gebied te behouden als hoogwaardig landbouwgebied. Er is geen sprake van natuurcompensatie vanuit dit project dat een bedreiging vormt voor het toekomstperspectief van de boeren in dit landbouwgebied.

Alleen onder bovenstaande voorwaarden achten de Groningse partijen tracé Eemshaven West een redelijk alternatief. Door dit in het regioadvies naar voren te laten komen dragen wij als regio politieke medeverantwoordelijkheid. Dat betekent ook dat de minister en initiatiefnemer TenneT verantwoordelijk zijn om rekening te houden met onze belangen. We hebben hier maximale steun bij nodig van de Friese partijen. Indien de minister niet openstaat voor een dialoog met een serieus perspectief over bovenstaande randvoorwaarden dan zullen de Groningse partijen het regioadvies met Eemshaven West helaas niet kunnen ondersteunen.